

A 35. OTDK Művészeti és Művészettudományi Szekció szakmai beszámolója

1. **A konferencia időpontja és helyszíne, címe:** 2021. április 8-10., online

2. **Fontosabb adatok a konferenciáról**

- (a) A dolgozatok, a tagozatok, a bemutatott pályamunkák száma: pályamunkák: 389, visszalépések után 385 véglegesedett; részt vevő előadó hallgatók: 432, egy pályaművet többen is készíthettek, de mivel voltak, akik több pályaművel is neveztek, így a pályázók száma 480; tagozat: 37
- (b) Az 1-3. helyezettek száma: 126 + 54 különdíj
- (c) A helyezettek intézményi megoszlása: 1-3. helyezett: BME 16, PTE 16, EKE 13, METU 13, MKE 12, ELTE 10, SZFE 9, LFZE 5, DE 4, MATE 2, EMTE 1, GDZA 1, ME 1, MOME 1, OE 1, PKE 1, SOE 1; különdíj: PTE 7, ELTE 6, METU 6, BME 5, EKE 4, SZFE 2, SZTE 2, BBTE 1, DE 1, LFZE 1, ME 1, MKE 1, MOME 1, Pázmány Péter Gimnázium, Érsekújvár, Szlovákia 1, SOE 1, Szenci Közös Igazgatású Magyar Tanítási Nyelvű Közgazdasági és Pedagógiai Szakközépiskola, Szenc, Szlovákia 1

3. **A szakmai bizottság tevékenységének rövid összefoglalása és értékelése:**
Tagozati összefoglalók

Animáció

Az idei OMDK során mozgóképes területen az animációs tagozat bizonyult a leginkább sokszínű versenyszekciónak. A kilenc versenyző közül végül heten jelentek meg a versenyen. A hét pályamunka pedig a legkülönbébb, legsokrétűbb animációs technikák alkalmazásával készült: rajzanimáció, 3D animáció, stop motion (pixilláció, papírkivágás és bábanimáció) is képviseltette magát a nevezettek listáján. Műfajilag, tematikailag is igen heterogén mezőny alakult ki: kísérleti film, fikciós kisjátékfilm, versfilm, sőt még installáció is szerepelt az alkotások között.

Az első hely kiosztása nem jelentett kihívást, a zsűritagok körében többségi egyetértés volt a legjobb alkotás kijelölése kapcsán, a második helyezett megjelölésénél sem a minőség okozott gondot, sokkal inkább a rengetegféle alkotás összevetése, rangsorolása. Ennél is nagyobb fejtörést okozott azonban a harmadik helyezett megtalálása, ugyanis sokáig két, egymáshoz képest rendkívül különböző film volt versenyben, a bírák végül mégis konszenzusra jutottak. A tagozati ülés egyébként jó hangulatban, technikailag is gördülékenyen zajlott, pedig a mozgóképes terület első tagozati versenye volt.

Craft

A tagozat tágan értelmezett gyűjtőfogalomként foglalta egybe azokat az alkotói megoldásokat, amelyeknek jellegzetessége a kézművesség hagyományosan vagy experimentálisan értelmezett alkalmazása. Egymástól meglehetősen különböző témakörben keletkezett alkotásokat és gondolatmeneteket kellett a zsűrinek elbírálni. Ez az OTDK-k velejárója, hiszen nem lehet annyi tagozatot alkotni, amennyi minden speciális kategóriát kiszolgál, mindössze törekedni lehet a legjobb megoldásokra.

Mindez, természetesen, rendkívül összetett bírálói tevékenységet kívánt meg a zsűritől. Elsődlegesen tehát ezeket kellett összegezni és olyan kiindulóponttra jutni, amely a prezentációkat egységes álláspontból vizsgálja. Erre szolgált a zsűri elnökének szempontjavaslata, amely olyan tág nézőpontot kínált az értékelés számára, hogy ezek alapján összehasonlíthatóvá vált az alkotói munka koncepciója, a gondolatmenet logikája, az anyag- és formakísérletek összhangja, valamint a prezentációk vizuális és előadói interpretálása.

A pályamunkák többnyire művészeti képzést folytató egyetemekről érkeztek, és érkezett pályázó határon túlról is. A nevezést leadó pályázók közül kettő egy sajnálatos váratlan tragédia okán visszalépett, másik kettő pedig nem jelent meg. Így 7 pályamunka elbírálása történt meg. A prezentációk egyöntetűen magas színvonalat képviseltek, bár az első helyezett pályamű kimagasló különbséggel emelkedett ki a többi közül.

A Craft tagozatban nem a szokásos művészeti és nem-művészeti képzési különbség jelentette szervezés szempontjából a nehézséget, hanem a tagozati besorolások, amelyet több témavezető és pályázó megkérdőjelezett. Célszerű lenne a szervezői szakmai döntések komolyságát alátámasztani egy állásfoglalással, hogy ki, mikor, milyen szinten és milyen formában nyújthat be kifogást a szakmai besorolás miatt. Összetett szempontok szerint folyik ez a munka, hogy lehetővé tegye mind a megfelelő és nem túl nagy létszámot, valamint, hogy a három helyezés biztosított legyen.

Összességében tartalmas, zökkenőmentes prezentálásokat láttunk, a zsűri értékelése minden esetben empatikus, szakmailag megfontolt és előrevivő volt, amelyet a pályázók nagyon hálásan fogadtak.

Design

Két design tagozat állt össze a jelentkezőszámok alapján, a 18 pályamunka változatos képét mutatta e szakterület hallgatói megközelítéseinek, amit mindkét tagozat esetében megfontolt és szigorú szakmai szempontrendszer rangsorolt.

A jelentkező hallgatók mindegyike megjelent és a zsűri elnökei által megfogalmazott szabályok mentén bemutatta pályamunkáját. A zsűri tagjai minden esetben, személyre szabottan véleményezték és a látottak alapján a további lehetőségekre fókuszálva megfogalmazták javaslataikat. A felmerülő kritikákkal, javaslatokkal és a további lehetőségekkel kapcsolatban tett iránymutatásokkal szemben a tagozati megmérettetés ideje alatt egyetlen jelentkező sem emelt kifogást, azokat örömmel vették és elfogadták.

Építészet

Az építészet hallgatók kimagasló számban vettek részt a versenyen, főként, ha figyelembe vesszük azt, hogy az öt építészet tagozaton kívül még sok pályamű átkerült az építészet elmélet területre is.

A zsűrizés mind az öt tagozati ülés után egyetértésben és jó hangulatban zajlott. A három helyezetten kívül mindenhol jelöltek különdíjast is. Ez a pályázatok színességének is köszönhető. A zsűri minden esetben elmondta a szakmai véleményét, ami nagyon fontos a további kutatói munkához, inspiráló a hallgatóknak és a felkészítő oktatóknak is. Ezzel kapcsolatban érkezett kérés a témavezető tanárok felől. Azt hiányolták, hogy a pályázók nem kaptak írásbeli opponenciát, mivel most az építészet tagozaton nem volt. A zsűri rövid írásos összegzését is szívesen vették volna. Ezt a jövőbeli versenyek előkészületénél nehezebb feladat lesz, ha a hallgatói lelkesedés az építészet területén ilyen mértékben növekszik.

A moderátor hallgatók felkészültek voltak, érdeemben segítették a zsűri munkáját, gördülékennyé tették az időben igencsak elhúzódó programot. A zsűritagok visszajelzése pozitív volt, mind a pályaművek minősége, mind pedig a hangulattal kapcsolatban.

Festőművészet

50 versenyművet tekintett meg négy zsűri a két versenynapon. A hallgatói prezentációk folyamatosan és gördülékenyen zajlottak, a résztvevőkön kívül 20-30 fő érdeklődő követte folyamatosan az eseményeket. A négyszer négytagú szakmai zsűri összetétele és tevékenysége kiegyensúlyozott volt, a moderátorok kiválóan koordinálták és segítették az online rendezvényt. A hallgatók számára biztosított prezentációs időtartam elegendő volt a műveik bemutatására. A versenyzők többségétől alapvetően klasszikus, festészeti – olaj, vászon – műveket láthattunk. A művekben erősen jelen volt a figuralitás, a lokális, a saját és bensőséges érzelmi világ megjelenítése, valamint a már ismert festészeti toposzok, irányok alkalmazása.

Fotográfia

12 pályaművel neveztek 5 egyetemről, a zsűri 5 tagú volt. A tagozati ülés a demonstrátor jó szakmai színvonalú segítségével mellett gördülékennyé zajlott. A 12 nevezett pályázóból 10-en mutatták be prezentációjukat, így a három díj kiadható volt. A zsűri tagjai mindvégig támogatólag álltak a bemutatott, a szakmai színvonalban nagy eltéréseket mutató munkákhoz. A pályázatok témái széles horizonton mozogtak, a fotográfia alapjelenségeit bemutató stúdiumoktól a komplexen felépített, a társadalom és/vagy a médium jelenségeinek összetett kérdéseire reflektáló, hosszabb idő alatt kidolgozott művekig. A pályaművek kidolgozottságában és összetettségében a művészeti szakok hallgatói jelentős előnyt mutattak, mivel a tanulmányaik során elsajátított elméleti és gyakorlati tudásuk révén lényegesen nagyobb rálátással rendelkeznek a kortárs művészet folyamataira, mint a tudományegyetemek hallgatói. Ennek köszönhetően a prezentációk színvonalában is nagy különbség mutatkozott.

Installáció

Két zsűri 19 hallgató munkáját tekintette meg. A művek többsége rendkívül izgalmas felvetéseket és művészi megoldásokat tartalmazott. Ez a tagozat nagyon népszerű volt a hallgatók körében, sok grafikus, festő és szobrász készített installációs versenyművet. Nagyon élvezetes prezentációk is voltak a bemutatkozások során, amelyet a résztvevőkön kívül 15-20 érdeklődő is megtekintett. Kiegyensúlyozott volt a vidéki és fővárosi egyetemek jelenléte és határon túli résztvevő is volt.

Képgrafika

Két zsűri tekintette meg a versenyműveket. Több hallgató is bemutatott újszerű technikai eljárással készült műveket, valamint olyan megoldásokat, amelyek megvalósítása nagyobb léptékben is elképzelhető lehetne. Mindkét zsűri oldott és ösztönző hangulatot teremtett a verseny folyamán, nagyon sok pozitív visszajelzést és tanácsot adtak a versenyzőknek. A bemutatkozást a versenyzőkön kívül 15-20 ember követte figyelemmel. A verseny során volt olyan hallgató, aki két, három vagy négy versenyművel is nevezett. Ez nem ellentétes az OTDK/OMDK szabályaival, de a tapasztalatok azt mutatták, hogy „a kevesebb, több”. Ők nehezebben oldották meg a

prezentációkat, megosztott a figyelmük a műveik között, vagy rosszabb esetben nem mindegyik nevezett alkotást mutatták be.

Mozgóképek

Két tagozatba voltak osztva a versenyzők, az egyikbe tízen, közülük nyolcan jelentek meg. A versenyfilmek között több 18-21 perces alkotás is szerepelt. Az első hely tekintetében a zsűri rendkívül könnyen, teljes egyetértésben döntött, a második és harmadik helyek kiosztását azonban kisebb szakmai vita előzte meg, ugyanis az egyes zsűritagok különféle alkotásokat találtak érdemesnek ezekre a helyezésekre.

A verseny során technikai probléma lépett fel, ez azonban egyes versenyzők gyenge internetkapcsolatából adódott és szerencsére hamar kiküszöbölhetővé vált.

A másik tagozati versenyen az összes jelentkező – szám szerint 9 – részt vett. A verseny érdekessége volt, hogy rendkívül sok kísérleti jellegű, experimentális, installációs jellegű mű képviseltette magát a mezőnyben, fikciós film csupán egy, míg dokumentumfilm összesen kettő volt látható. A nyertes tekintetében bár volt vita, a zsűri könnyen döntött, a második és harmadik hely kialakítása azonban nagyobb kihívást jelentett.

Művészetelmélet

Mivel magas volt a pályázók száma, ezért három tagozat indult (13, 11 és 10 pályázóval). Az előbírálatok minden pályázó munkájához elkészültek, pályázónként 2 bírálat készült. Mindhárom tagozat munkájában 4 zsűritag vett részt. Az első tagozatban kizárólag építészetelméleti témájú pályázatok szerepeltek, ez igen érdekes volt, hiszen jól mutatta, hogy arányaiban jelentősen nagyobb volt ennek a területnek a képviselője a művészetelméleti tagozatban, mint bármely más témáé. A zsűrielnökök beszámolója alapján a tagozatok munkája nagyon jó hangulatban zajlott, izgalmas, barátságos vitákkal, komoly szakmai tartalommal. A zsűritagok konstruktív, a hallgatók további szakmai tevékenységét támogató és azt progresszíven segítő kommentekkel járultak hozzá az értékelések magas minőségéhez.

Szobrászat

13 hallgató mutatkozott be, nagyon változatos munkákkal. A bemutatkozás során nagyon részletesen kifejtették a művek alkotási körülményeit és szellemi hátterét. A prezentációk során részletesen, több nézőpontból, vizuálisan is jól értelmezhetően meg lehetett tekinteni a szobrokat. A zsűri nagyon részletesen és hosszán beszélgetett a versenyzőkkel, lehetőséget adtak arra, hogy a hallgatók alkotásaikat teljes mélységükbe bemutathassák.

Tervezőgrafika

A tervezőgrafika nagyon népszerű műfaj, ezt mutatja a nagyszámú pályamunka, amit beadtak a hallgatók. Sajnos, a MOME – ahogy évek óta – most sem képviseltette magát. A verseny szempontjából az egyetlen probléma, hogy a tervezőgrafika széles értelmezése miatt nem lehet pontosan meghatározni, mi tartozik a kategóriába. Volt csomagolásterv, arculattervezés, plakátsorozatok, illusztrációk, könyvtervek, magazintervezés, ezek estében ez nem is volt kérdés, azonban az úgynevezett művészkönyvek, autonóm grafikák, konceptuális alkotások, installációk, textilművek esetében nehéz volt eldönteni, hová is lehet besorolni őket, bár az alkotóik tervezőgrafikának tartották azokat. Tehát a kezdeti feladat az volt, hogy próbáljuk

belőni ezen alkotások esetében, hová is tartoznak. Végül, csak úgy lehetett elhatárolni a pályaműveket, hogy társítható-e bármilyen alkalmazott funkció a művekhez. Néhány esetet leszámítva, amik vitákat váltottak ki mind a szakmai felelősök, mind a pályázók között, végül is sikerült meghatározni a pontos kategóriájukat. Három csoportba osztottuk be a hallgatókat, 10-10, és 11 versenyzővel. Rendben, szabályosan, jó légkörben zajlott az esemény, meglátásunk szerint a zsűritagok rendkívül korrektül és jóindulatúan tették a dolgukat. Mivel mindhárom szekcióban nagyon sokféle munka volt, nehéz feladat volt összehasonlítani az almát a körtével, főleg a műfaji határeseteknél, ezért a zsűri úgy döntött, csak a minőséget tartja szem előtt. Más opció nem volt, hiszen nem lehetséges ennyi kategóriát felállítani. Szabálytalansággal, inkorrektiséggel nem találkoztunk.

Videóinstalláció/Installáció 1.

A videóinstalláció szekcióban 9 versenyművet láthattunk, közöttük két csoportmunkát is. A művek témaválasztását kultúrpolitikai aktualitások és technikai „problémák”, felvetések dominálták. Kiemelkedő és élvezetes volt a versenyművek bemutatása, előadása. A négytagú zsűri partnerként működött együtt a versenyzőkkel és több alkalommal kiegészítő információkkal segítette a bemutatott művek megértését. A moderátor segítette és támogatta a verseny akadálymentes lebonyolítását. A videóinstalláció szekcióban budapesti egyetemek hallgatói versenyeztek, határon túli résztvevő nem volt.

Zenei rész (A zenei tagozatokra jelentkezők létszáma az előző alkalomhoz képest a duplájánál is többre emelkedett!)

Zenei elmélet 1. (zeneműelemzés, népzenei elemzés)

A tagozaton – amint megnevezése is említi – két különálló és egymástól meglehetősen különböző témakörben keletkezett dolgozatokat kellett a zsűrinek elbírálni. Ez, természetesen, az OTDK-k velejárója (legalábbis más zenei tagozatokon szintén rendszeresen akadnak ilyen jellegű problémák), hiszen nem lehet annyi tagozatot alkotni, amely minden speciális kategóriát kiszolgál, mindössze törekedni lehet a legjobb megoldásokra.

Az írásos bírálatoknál ez nem okozott problémát, mivel megfelelő számú olyan szakembert sikerült találnunk, akik az adott szakterületek specialistái – így a tagozati zsűrire hárult az „összefésülés” eléggé nehéz feladata. Ennek, ahogyan az eredmények mutatják, sikerült eleget tenni, valamint a hallgatók eddigi visszajelzései alapján is igazságos sorrend született.

Mindazonáltal meg kell említeni, hogy a zenemű-elemzések terén a művészeti egyetemek zenetörténettel foglalkozó hallgatói némi helyzeti előnyt élveznek (ez a helyezésekben is megmutatkozik), mivel a tanulmányaik során elsajátított kutatási-elemzési tudásuk révén lényegesen nagyobb rálátással rendelkeznek a témákra, mint akár tudományegyetemen tanuló társaik, és azok szakszerű kifejtésében ugyancsak jobbak náluk.

Fentiek mellett beszámolhatunk egy örömteli jelenségről: a határon túli intézményekből érkező hallgatók ezen a tagozaton nagyon aktív szerepet vállaltak, munkáik rendkívül értékesnek bizonyultak: erről tanúskodik, hogy az első helyezett közülük került ki, valamint a különdíjat is ilyen versenyző kapta.

Zenei elmélet 2. (egyéb zenei elemzés)

Ezen a tagozaton az „egyéb zenei elemzések”, tehát olyan dolgozatok kaptak helyet, amelyek nem közvetlenül egy adott zenemű (vagy művekből álló sorozat) elemzését tűzték ki célul, hanem olyan témát választottak, amelyek közvetve vagy közvetlenül kötődnek a zenéhez, illetve bizonyos zenei alkotásokhoz.

Emiatt elég sokszínű volt a paletta: egy jelentkező pályamunkájában grafikákon fellelhető zenei motívumokat vizsgált, másvalaki regényt és annak filmváltozatait tanulmányozta, keresvén a zenei összefüggéseket vagy azok változásait, de akadt, aki zenei témájú (meglehetősen speciális) sajtóforrásokat kutatott, vagy operai hősnők szerepének szociológiai-társadalmi kontextusba helyezésével foglalkozott. A sokféleségen belül külön kategóriát alkotott egy pályázó, aki két dolgozatot adott be, zenesztétikai-zenefilozófiai témakörben.

Mindez, természetesen, rendkívül összetett bírálói tevékenységet kívánt meg a zsűritől – de már ezt megelőzően, az egyes írásbeli bírálatok áttekintésekor az tapasztalhatták a szakemberek, hogy egymástól időnként (a szemléletmód miatt) akár jelentősen eltérő vélemények érkeztek egyazon dolgozatról. Elsődlegesen tehát ezeket kellett összegezni és olyan kiindulóponttra jutni, amely a prezentációkat egységes álláspontból vizsgálja.

Ez a végső sorrendet (ahogy a pontszámokból kitűnik), néhol erősen befolyásolta – ám ennek következtében sikeresen valósulhatott meg a dolgozatokban leírt és a prezentációk során nyújtott hallgatói munka bírálati szintézise.

Zenei elmélet 3. (zenepedagógia)

A zenepedagógia, a jelentkezők magas száma miatt, idén külön tagozatot alkotott – ez mindenképpen szerencsés és folytatandó, mivel így a zsűri egyértelműen a szakmódszertani és szakpedagógiai értékelésre fókuszálhatott.

Előzetesen egy sajnálatos közjáték nehezítette a bírálati értékelést: egy esetben a véleményezők felvetették, hogy a pályamunka készítője már korábbi doktori tanulmányai során részletesen foglalkozhatott és publikálhatott a most beküldött dolgozat témakörében, ami jogosulatlan előnyhöz juttathatta a többiekkel szemben. Egyikük ezért nulla pontot adott a dolgozatra, míg a másik magas pontszámot ugyan, de bírálótársa elmarasztalásával egyetértett, így harmadikat is fel kellett kérni. Végül, az Etikai Bizottság és a pályázó állásfoglalását egyaránt megismerve, a zsűri mégis úgy döntött, hogy a jelentkező bemutathatja prezentációját.

Általánosságban megállapíthatjuk, hogy (szemben pl. a Zenei elmélet 2. tagozattal) itt a prezentációk egyöntetűen magas színvonalat képviseltek, ennek következtében jó pontszámot kaptak – így végső soron a dolgozatokra kapott pontok alapján kialakult sorrend nagyjából megmaradt a szóbeli részt követően.

A bevezető gondolatok megerősítéseként végül ismét hangsúlyozandó, hogy zenei téren a pedagógiai-módszertani tagozat elkülönülése a következő OTDK-kon is erősen ajánlott, mert mind a témaválasztás, mind a bírálati-értékelési munka jelentősen különbözik az elemző jellegű elméleti tagozatokon alkalmazottaktól.

Zenei alkotás

A tagozat elindulása mérföldkőnek számít, hiszen az eddigi OTDK-k során sosem volt még arra alkalmuk a komponálással foglalkozó egyetemi hallgatónak és középiskolásoknak, hogy alkotásaikat külön platformon mérhessék össze.

Ugyanakkor, mint ezt a rendkívül megértő és empatikus – de, természetesen, zeneszerzéssel foglalkozó szakemberekből álló – zsűri hangsúlyozta: jelen esetben nem volt (és feltehetőleg nem is lesz) arra lehetőség, hogy „zeneszerzői versenyt” csináljunk a tagozatból. Erre igazából nincs is szükség, megtalálhatók rá a megfelelő

fórumok – a zeneszerzést művészeti egyetemen vagy karon tanuló egyetemisták a korábbiakban is csak elvétve jelentkeztek OTDK-ra, ahol valamelyik elméleti tagozaton mutathatták be művüket, zeneelméleti dolgozatokat beadó pályázók társaságában.

Arra viszont feltétlenül van igény, hogy „amatőr komponisták” (akár közép-, akár felsőoktatásban tanulók) szakértő bírálók elé vigyék alkotásaikat, és a szakemberek véleményükkel segítsék őket a zeneszerzési folyamatok megfelelő elsajátításában. Érdekesség, hogy az indulók közül végül azok kaptak díjat, akik valamilyen módon a popzenéhez kapcsolódtak: úgy tűnik, itt – valószínűleg elsősorban a magas szintű technikai követelmények, valamint a gyakori és népszerű fesztiválok, versenyek következtében – a felkészültség magas szintje általánosabb követelmény lett, szemben a kevésbé reflektorfényben lévő műfajokkal, ahol többnyire csak kedvtelésből, hobbiszinten alkotnak a fiatalok, külső kontroll (ezáltal visszajelzés és inspiráció) nélkül.

Zenei előadás 1. (hangszeres zene)

A hangszeres zenei tagozat örök problémája, hogy nemcsak az almát a körtével, hanem (ahogy most is mondták a zsűritagok), tucatnyi különféle gyümölcsöt kell egymással összehasonlítani, mivel – a tagozatok számának korlátozottsága miatt – általában mindenféle hangszeres produkció itt kerül bemutatásra.

Jelen esetben is ez történt: szokás szerint a billentyűs hangszer, ezen belül a zongora vitte a prímet, majd a sorban a fafúvósok következtek. Emellett, érdekes módon, két ütőhangszeres produkcióval jelentkeztek hallgatók, valamint egy gitáros is bemutathatta tudását.

A másik gond, rendszerint, az, hogy ezen a fórumon gyakran áll szembe, hasonló számú képviselővel, a profik (tehát pl. művészeti karon zenét tanulók) és a kedvtelésből játszóknak tábora. De ez korántsem jelenti azt, hogy minden amatőr gyenge teljesítményt nyújtana, sőt, ők gyakran kedvezőbb elbírálást kapnak a zsűritől, mint a már hivatásos zenészek mondható egyetemisták, mivel a szakemberek előbbiek helyzetét és erőfeszítéseit fokozottan elismerik. (Most is ez történt, noha a nyertes, matematikus létére, zenei szakmai tudását illetően bármely profival felveheti a versenyt.)

Ezek a dilemmák minden bizonnyal a jövőben is fennmaradnak, mivel kevésbé valószínű, hogy külön-külön tagozatok jönnének majd létre az egyes (de legalább egy családba tartozó) hangszerek, illetve ezeken belül profik és amatőrök számára – így a mindenkori bírálókat erre a helyzetre szükséges előzetesen felkészíteni.

Zenei előadás 2. (vokális zene)

A hangszeres zenészekhez némileg hasonló az énekesek helyzete: itt is indulnak művészeti egyetemen vagy karon magánéneket tanulók és ambiciózus zeneiskolások vagy tudományegyetemi hallgatók – ráadásul idén a népi ének kategóriában indulók is ezen a tagozaton kaptak helyet. Utóbbi téren nagyon örvendetes, hogy idén első ízben két (ráadásul határon túli intézményből érkező) középiskolás is jelentkezett: produkciójukat a zsűri különdíjjal jutalmazta, ami ez esetben fellépési lehetőségen jelent a népi énekes zsűritag egyetemén.

Szintén érdekes és örömteli, hogy a nyertes párost színművészetet tanuló egyetemisták alkották (természetesen az énekes és a zongorista szakmai tudásához nem férhetett kétség, valamint a zsűri azt is nagyra értékelte, hogy az előadott-kutatott darabok mellett olyan, saját maguk által írt művet is bemutatottak, amely az előbbiek inspirációja nyomán keletkezett).

A pontszámokat megfigyelve egyértelműen megállapítható, hogy a szakemberek alapvetően méltányolták a kamarazenélésre és az egyedi ötletekre alapuló témaválasztásokat – ez az OTDK elveivel, véleményem szerint, teljes mértékben egyezik, hiszen (amint ezt a zenészek között folyamatosan hangsúlyozni kell) nem művészeti versenyről van szó, hanem egyetemisták és középiskolások előadó-művészeti, illetve tudományos törekvéseinek támogatására és inspirálására létrejött fórumról.

Zenei előadás 3. (jazz-pop)

Ez a tagozat szintén „premier”-nek számít a zenei OTDK-k történetében, hiszen az ideit megelőzően még sosem nyílt alkalmuk a jazz- és popzene iránt érdeklődő hallgatóknak (akik száma amúgy mindig is magas volt és egyre emelkedik) tudásukat ilyen fórumon megmutatni.

Ennek megfelelően igyekeztünk olyan szakembereket megnyerni a zsűritagságra, akik komoly szakmai renoméval rendelkeznek: ez, szerencsére (bár nem kis fáradozás árán), sikerrel járt, így döntésüket széles körű egyetértés övezhette – de legalábbis megkérdőjelezésre nem került.

A résztvevők verbuválása szintén sikeresnek mondható, noha a kilenc jelentkezőnél a jövőben azért többre számítunk – a jelenség oka leginkább az lehetett, hogy a Zeneakadémia és a hozzá kapcsolódó intézmények „profijai”, valamint olyan képzőhelyek hallgatói, mint például a Kodolányi János Egyetem, végül nem küldtek képviselőket a tagozatba. A következő alkalommal bevonásukat mindenképp el szeretnénk érni. A helyezések és díjak kiosztásánál, úgy tűnik, inkább a jazz-zenei teljesítményt értékelték a bírálók, vagyis a nívós popzenei produkciók meghívása ugyancsak felvehető a feladatlistára.

Mindezek figyelembevételével úgy összegezzük az új tagozat munkáját, hogy azt egyrészt hatalmas sikernek tarthatjuk, másrészt viszont jócskán ad még munkát a következő OTDK-k szervezői számára.

A tagozatok munkáját a METU és az ELTE hallgatói segítették moderátorként. Ők voltak azok, akik az online tartott tagozati üléseket technikailag felügyelték, segítették a zsűri munkáját, adminisztráltak és a váratlan technikai és egyéb problémákat megoldották. Ha szükség volt rá, a pályázóknak segítettek a prezentáció sikeressége érdekében a technikai iránymutatásukkal, vagy felkeresték az illetékes szervezőket a felmerülő kérdésekkel, a tagozati ülések végéig – akár késő estébe nyúlóan is – a zsűrinek nyújtottak adminisztratív segítséget. A konferencia végeztével megkérdeztük őket, hogyan ítélik meg a saját szemszögükből a tagozatokban tapasztaltakat:

„Moderátorként könnyű feladatunk volt, jól elő volt készítve minden és jól fel voltunk készítve. Érdekesek voltak az előadások, tudtam figyelni rájuk. Vannak, akik kevésbé voltak felkészültek az előadásukkal, de voltak kiemelkedőek is. Mindig érdekes belelátni mások gondolkodásába. Tervezőgrafikus vagyok, de a festészeti tagozaton vettem részt. Mindenképp szolgáltak inspirációval a látásmódok, technikák. Nem volt megterhelő, csak sajnáltam, hogy délelőtt és délután is be voltam osztva, és végül a délelőtti elhúzódtott, így nem én tudtam elindítani a délutáni programot.”

„Nagyon tetszett az OMDK, számomra az összes előadás nagyon érdekes és izgalmas volt. Örülök, hogy részt vehettem rajta. Szinte teljesen zökkenőmentesen folyt az ülés, így tudtam az előadásokra is figyelni és nagyon tetszettek. Nagyon inspirálóak voltak a zenei elméleti előadások. Különösen a cigányzenekarokról szólók tetszettek, mert kiskorom óta csodálkoztam azon, hogy hogyan működnek.”

„Össességében élveztem. A zsűritagok segítőkészek és kedvesek voltak. Volt időm, és sokat tanultam az előadásokból. Legjobban a zsűri értékelését, pontozását élveztem, sokat tanulhattam belőle, hiszen fontos szempontokat tárgyaltak ki, amikre figyeltek a pályázók munkái során. A munkáim prezentálásának átgondolását segítette.”

„Érdekes volt más szakirányokba is betekintést kapni, a személyes vonatkozású projektek sokat inspiráltak a saját munkámban.”

„Örülök, hogy moderátorként részt vehettem az előadásokon. Tudtam figyelni is és tényleg voltak nagyon érdekes és izgalmas előadások. Inspirált, ahogy egyetemista társaim felkészülten beszéltek izgalmas témákról. A legmegterhelőbb része az izgalom volt, hogy ne romoljon el semmilyen technikai eszköz, ami a moderátori teendőkhöz kellett.”

„Én nagyon élveztem a feladatokat, amik rám voltak bízva. Persze biztos személyesebb lett volna élőben, de jó volt így is. A zsűri is rugalmas állt hozzá. Nagyon érdekesek voltak a pályázatok, örülök, hogy láthattam őket. Én tervezőgrafikát tanulok és sok információt kaptam az előadások alatt. Hogyan kell prezentálni, mitől jó egy munka stb. Nem voltak megterhelőek a teendők és bár volt egy-két kisebb probléma, semmi olyan, amit ne tudtam volna megoldani. Segített, hogy mindenki nagyon segítőkész és figyelmes volt.”

4. **A bíráltatás tapasztalatai:** Ebben a fázisban kellett a pályaműveket tagozatba sorolni, ami nem mindig volt könnyű, mert sokfélék voltak és nem lehet annyi tagozatot kialakítani, ahány műfaj jöhet szóba, illetve a pályázók saját besorolása részben emiatt nem mindig volt elfogadható.
5. **A zsűrizés tapasztalatai:** Több tagozatnál okozott problémát a túlságosan különböző pályaművek tulajdonképpen összehasonlíthatatlansága, végül műfajtól függetlenül a minőségi kritériumok alapján születtek a döntések.
6. **Az online rendezés tapasztalatai:** A moderátorok munkáján sok múlik, jelen versenynél elmondható, hogy kivétel nélkül mindannyian nagyon jól teljesítettek. Előfordult nem megfelelő internet kapcsolattal rendelkező pályázó, de ez kritikussá végül nem vált.
7. **Az online rendezés előnyei:** Többen tudnak bekapcsolódni a konferenciába, mert nem kell fizikailag jelen lenni. Virtuális kiállítás készült a díjazott pályaművekből, amit bárki meg tudott nézni a világ bármely pontjáról.
8. **Az online rendezés hátrányai:** A pályaművek egy részét jobban lehet megítélni akkor, ha fizikailag látható, hallható, tapintható.
9. **A megnyitó és a záróülés résztvevői (közéleti és a tudományos élet szereplői):** A konferencia rendezői az OTDT, a METU és a következő rendező, az ELTE részéről.
10. **A középiskolások bevonásának tapasztalatai, tanulságai:** A művészeti középiskolákkal amúgy is van kapcsolat, ezen keresztül lehetett elérni őket, kb. 40 középiskolás vett részt érdeklődőként a konferencián, ketten pedig (Szlovákiából) zenei területen pályaművel léptek fel, amiért különdíjban részesültek. Volt külön a középiskolások számára szervezett bemutató/beszélgetés, melyen két volt METU-s és

egy jelenleg is a METU-n tanuló diák mutatta be OMDK-s munkáit. Összességében azért elmondható, nehéz a középiskolásokat megszólítani.

11. **A Roska Tamás Tudományos Előadás tanulságai, tapasztalatai:** Magas színvonalon Fekete Anikó tartotta meg a Roska Tamás Tudományos Előadást. Fekete Anikó az ELTE Neveléstudományi Doktori Iskola végzős doktorandusza szaktárgyi pedagógiák alprogramban, előadása a következő volt: A kreatív zenélés művészeti, művészetpedagógiai jelentősége, sokszínűsége. A témából adódóan elsősorban a zenei tagozatokban résztvevők érdeklődését váltotta ki.
12. **A lebonyolítással kapcsolatos szervezési, módszertani tanulságok összefoglalása:** Nehézséget okozott a pályaművek határidőre való beérkezése és a kiírásnak megfelelő formai, mennyiségi, tartalmi kritériumok betartatása. Ez részben abból eredt, hogy az online forma miatt az eddigitől eltérő kritériumokat részben nem mindenki értelmezte megfelelően, részben nem tudtak ezeknek megfelelni. Kissé meglepő volt, hogy a digitalizálás, fényképezés, ppt készítés néhány egyetemen megoldhatatlan problémát jelentett. Nem volt egyszerű egyszerre eleget tenni a mindenkire azonos szabályok vonatkozásban elvnek és annak, hogy ne zárjunk ki egész egyetemeket a konferenciából. Ugyanakkor pozitívum volt, hogy a kezdeti bizalmatlanság az online forma ellen, miszerint így nem lehet megrendezni a konferenciát, végül a megvalósulás során elpárologott és az a megállapítás vert gyökeret, hogy ebben a formában is valós volt a megmértetés, mert meg lehetett ítélni a munkák minőségét. Meglepő módon a tagozatok működése ebben az online (Zoom) formában is ugyanolyan jó hangulatban zajlott, ahogy a korábbi, valós találkozásokon alapuló konferenciákon volt, nem csorbult azokhoz képest.
13. **Milyen fejlesztések-újítások voltak az Önök szekciójában?** Virtuális kiállítás készült a díjazott pályaművekből, amit bárki meg tudott nézni a világ bármely pontjáról.
14. **Tapasztalatok a Blog, Vlog, illetve egyéb Social Media felületekkel kapcsolatban:** A konferenciához készült honlap, Facebook és Instagram oldal, ezeken keresztül lehetett tájékozódni, a nyitó és záróesemény és a virtuális kiállítás megnyitója is streamelve lett, így lehetett követni.
15. **A konferencia rövid szakmai értékelése:** Művészeti területen különösen problematikusnak tűnt a konferencia megszervezése, kérdés volt, van-e így egyáltalán értelme. Hogyan lehet festményeket, szobrokat, tárgyakat, zongorajátékot, éneket stb. megítélni ilyen formában, és meg lehet-e őrizni azt a hagyományosan jó légkört, hangulatot, ami a művészeti szekciót a korábbi években jellemezte. Továbbá felkészültek-e munkáik virtuális bemutatására a diákok, mivel ez más készségeket követel, mint a "valós" bemutatás, plusz másféle programok ismeretét is. Összességében azt lehet mondani, a kísérlet sikerült.

Budapest, 2021. 12. 20.

Dr. Varga Anna